

BĂJENARU CARMEN VERONICA
BÎGIU RĂZVAN CRISTIAN
BRATU SIMONA
BUTNARU MIHAI
FURDUI ELIZA
FURDUI IOAN
GRIGORE ILEANA

IANCU TUDOR
ILINCUȚA CRISTINA
IONESCU IOANA
MARIN CERASELA
MERLĂ VERONICA
PREDA COSMIN GEORGE
PURCARU MIHAELA

RADU NICOLETA
SANDU CRISTINA
SĂVUȚĂ IRINA EMA
SIMA MARIANA
SUCIU MIHAELA
ȘERBAN LAURA
VASILE ELENA

GHID

pentru titularizare și definitivat

ISTORIE

Cuprins

CUVÂNT ÎNAINTE	3
I. PROGRAMA ȘCOLARĂ (Gheorghe Maria Mariana)	16
II. PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ ȘI PROIECTAREA UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE (Sandu Cristina)	17
III. MODELE DE PROIECTE DIDACTICE (Grigore Ileana)	24
IV. METODE DE ÎNVĂȚĂMÂNT (Șerban Laura)	39
V. ELABORAREA ITEMILOR (Vasile Elena)	52
VI. MATRICEA DE SPECIFICAȚIE ȘI ROLUL ACESTEIA ÎN PROIECTAREA INSTRUMENTELOR DE EVALUARE (Săvuță Irina Ema)	60
VII. SUGESTII DE REZOLVARE A SUBIECTELOR EXAMENULUI NAȚIONAL DE TITULARIZARE (Butnaru Mihai, Sima Mariana, Băjenaru Carmen Veronica, Merlă Veronica, Bratu Simona, Suciuc Mihaela, Radu Nicoleta, Preda George Cosmin, Bîgiu Răzvan Cristian)	64
VIII. SUGESTII DE REZOLVARE A SUBIECTELOR EXAMENULUI DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT (Purcaru Mihaela, Marin Cerasela, Iancu Tudor, Ilincuța Cristina, Ionescu Ioana, Furdui Eliza, Furdui Ioan)	154
IX. PROPUNERI DE SUBIECTE PENTRU EXAMENUL DE TITULARIZARE ȘI SUGESTII DE REZOLVARE (Purcaru Mihaela, Ionescu Ioana, Marin Cerasela, Ilincuța Cristina, Sima Mariana, Furdui Ioan, Furdui Eliza)	210
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	298

Programa școlară este parte a Curriculumului național. Termenul de curriculum derivă din limba latină unde, printre altele, înseamnă „drum către”. Programa este documentul care are în centrul activității didactice ideea de „programare” a traseului elevului către un țel stabilit și impus de către adulți.

În contextul învățământului obligatoriu, centrarea pe competențe reprezintă unica modalitate care face ca sintagma „centrarea pe elev” să nu rămână un slogan fără conținut. Programa școlară descrie oferta educațională a unei anumite discipline pentru un parcurs școlar determinat. Noile programe școlare cuprind:

- notă de prezentare;
- competențe generale;
- competențe specifice;
- conținuturi ale învățării;
- sugestii metodologice.

Unitățile de conținut sunt organizate fie tematic, fie în conformitate cu alte domenii constitutive ale diferitelor obiecte de studiu. Dincolo de structura unitară a programelor școlare, curriculumul național actual propune o ofertă flexibilă, ce permite profesorului adaptarea cadrului formal la personalitatea sa și la specificul clasei de elevi cu care lucrează.

În concluzie, conform Metodologiei privind elaborarea și aprobarea curriculumului școlar – planuri-cadru de învățământ și programe școlare: „programa școlară reprezintă un document de tip reglator, care stabilește, pentru fiecare disciplină/domeniu de studiu/modul de pregătire, oferta educațională corelată cu bugetul de timp și statutul precizat prin planul-cadru. Din perspectivă funcțională, programa este un instrument de lucru al cadrului didactic, care stabilește oferta educațională pentru un parcurs școlar determinat, în termeni de finalități urmărite, elemente de bază ale conținuturilor teoretice, experimentale și aplicative, recomandări metodologice pentru orientarea procesului didactic și pentru evaluare”¹.

Programa este instrumentul de bază care trebuie folosit de profesor pentru planificarea și organizarea activității sale didactice.

¹ Programele școlare în vigoare: <http://programe.ise.ro/>

LIBRIS books

II. PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ ȘI PROIECTAREA UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

Prof. Sandu Cristina

Planificarea calendaristică și proiectarea unității de învățare sunt „documente proiective care asociază elementele programei școlare (competențe specifice și conținuturi) cu aplicarea lor practică, în condițiile alocării de timp, alocare considerată optimă de către profesor pe parcursul unui an școlar”¹.

1. **Planificarea calendaristică** reprezintă aspectul esențial al activității didactice, un demers laborios prin care se realizează instrumentul de lucru necesar unui cadru didactic. Planificarea calendaristică are rolul de a organiza activitatea profesorului (anuală/modulară/pe interval de învățare), de a controla îndeplinirea integrală, cu rezultate eficiente a programei școlare. Este bine de știut faptul că fiecare cadru didactic are posibilitatea de a stabili ce număr de ore dorește pentru fiecare unitate de învățare, în funcție de particularitățile specifice colectivului de elevi cu care lucrează. Planificarea oferă un cadru flexibil, care poate fi ajustat în funcție de evenimente neprevăzute, permite evaluarea progresului în timp.

Documentul curricular de referință în elaborarea planificării calendaristice este programa școlară; lectura programei este obligatorie, deoarece sunt date și exemple de activități de învățare, sugestii metodologice ș.a.; rolul acestui document este de a orienta cadrul didactic în actul didactic.

Etapele ce trebuie parcurse de cadrul didactic pentru planificarea calendaristică personalizată sunt:

- „realizarea asocierilor dintre competențele specifice și conținuturile din programa școlară.
- identificarea și împărțirea unităților de învățare;
- stabilirea succesiunii de parcurgere a unităților de învățare;
- alocarea timpului considerat necesar pentru fiecare unitate de învățare, în concordanță cu competențele specifice și conținuturile vizate din programa școlară”².

Pentru a parcurge aceste etape la realizarea planificării școlare la clasa a IX-a trebuie să ținem cont de principiul flexibilității; nivelul achizițiilor elevilor în domeniul istoriei, în ceea ce privește utilizarea diverselor categorii de surse și modul în care elevii utilizează un vocabular specific.

Planificarea nu se realizează pe baza manualelor școlare, acestea fiind materiale curriculare adresate elevilor. Elaborarea planificării nu este o activitate formală, ea are ca finalitate creșterea eficienței activității didactice.

Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. ore	Intervalul de timp/săptămână	Observații modul/interval de învățare
Titluri/ Teme	Nr. criterial al competențelor școlare din programa școlară/ CS	Conținuturile din programa școlară	Stabilite de profesor	Săptămâna sau săptămânile	Modulul/ interval de învățare Modificări privind realizarea activității

¹ Rozalia Doicescu (coord.), *Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a X-a în anul școlar 2022-2023*, Ministerul Educației și Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație, București, 2022, p.6.

² *Ibidem*, p.7.

Precizări privind realizarea tabelului cu rubricile specifice planificării activității anuale/modulare/pe intervale de învățare:

- „Unitățile de învățare se precizează în tabelul privind planificarea calendaristică, prin titluri/teme stabilite de profesor;
- La Competențe specifice se trec numerele de ordine ale acestora sau competențele specifice din programa școlară;
- Conținuturile sunt preluate din lista de conținuturi din programa școlară;
- Numărul de ore de curs;
- Perioada calendaristică – se precizează săptămâna sau săptămânile în care vor fi abordate temele;
- La Observații sunt menționate eventualele modificări /evenimente neprevăzute în anul școlar”¹.

Să nu uităm la alocarea numărului de ore, să ținem cont de structura anului școlar stabilită prin ordin de ministru, precum și de cele două programe școlare: Programul național „Școala Altfel”, Programul național „Săptămâna Verde”. Planificarea calendaristică se va modifica/ajusta în funcție de intervalele de derulare a celor două programe, stabilite la nivelul fiecărei unități de învățământ.

O planificare calendaristică corect întocmită trebuie să acopere integral programa școlară la nivel de competențe specifice și conținuturi; este bine să fie personalizată cu antetul școlii și alte elemente distinctive.

Secvență dintr-un model orientativ al planificării calendaristice la gimnaziu²

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT:

ARIA CURRICULARĂ: OM ȘI SOCIETATE

DISCIPLINA: ISTORIE

PROFESOR:

CLASA a V-a

PROGRAMA ȘCOLARĂ NR. 3393/28.02.2017

NUMĂR ORE/SĂPTĂMÂNĂ: 2 ore

AN ȘCOLAR: 2023/2024

AVIZAT DIRECTOR,

AVIZAT RESPONSABIL
COMISIE CURRICULUM,

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ ANUALĂ/ MODULARĂ/ PE INTERVALE DE ÎNVĂȚARE

Nr. crt.	Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. ore	Săpt.	Observații/ Intervalul de învățare
1.	Introducere în studiul istoriei	1.1. Ordonarea pe criterii cronologice a faptelor/proceselor istorice	1. Test inițial 2. Prezentarea disciplinei și a manualului	1 1	S1 S1	I
2.	Alfabetul istoriei – reconstituirea trecutului	1.1. Ordonarea pe criterii cronologice a faptelor/proceselor istorice 1.3. Localizarea în timp și în spațiu a faptelor și/sau a proceselor istorice	1. Izvoare istorice 2. Perceperea timpului și a spațiului: cronologia istorie, periodizare, spațiul istoric 3. Evaluare	2 1 1	S2 S3 S3	I

¹ Constantin Cucos (coordonator), Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Ediția a III-a, Editura Polirom, Iași, 2009, p. 487.

² *** Ghid metodologic pentru aplicarea programelor școlare la disciplinele din Aria Curriculară Om și Societate, Învățământ gimnazial, Editura Centrului Național de Politici și Evaluare în Educație, București, 2023, p. 1-2. (<https://ghiduri.educared.ro/gmnaziu>).

3.	Preistoria	1.3. Localizarea în timp și în spațiu a faptelor și/sau a proceselor istorice 2.1. Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui eveniment/proces istoric 3.1. Asumarea de roluri în grupuri de lucru	1. Primii oameni 2. Revoluția neolitică – viața oamenilor: sedentarizare, economie 3. Inventarea metalurgiei – tehnologie și consecințe asupra vieții oamenilor 4. Evaluare	1 1 1 1	S4 S4 S5 S5	I
4.	Orientul Antic	1.2. Identificarea diferențelor temporale dintre evenimente și procese istorice 1.3. Localizarea în timp și în spațiu a faptelor și/sau a proceselor istorice 2.1. Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui eveniment/proces istoric	1. Mediul natural și viața cotidiană: locuința, hrana, familia, așezări (sat și oraș), economia, practici sociale 2. <u>Studii de caz:</u> Orașul-stat Babilon Temple și piramide 3. Popoare și civilizații pe harta Orientului Antic	1 1 1	S6 S6 S7 S7	I
Vacanță – 30 octombrie – 5 noiembrie 2023						
4.	Orientul Antic	1.3. Localizarea în timp și în spațiu a faptelor și/sau a proceselor istorice 2.1. Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui eveniment/proces istoric 2.2. Relatarea unui eveniment/proces istoric, utilizând informații din surse istorice 4.1. Folosirea unor tehnici de învățare în rezolvarea sarcinilor de lucru	4. <u>Studii de caz:</u> Chinezii Evreii 5. Inventarea scrierii – de la pictograme la alfabet 6. <u>Studii de caz:</u> Epopoea lui Ghilgameș Codul lui Hammurabi 7. Evaluare	2 1 1 1 1	S8 S9 S9 S10 S10	II

Secvență dintr-un model orientativ al planificării calendaristice la liceu¹

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT:

ARIA CURRICULARĂ: OM ȘI SOCIETATE

DISCIPLINA: ISTORIE

PROFESOR:

CLASA a XI-a

PROGRAMA ȘCOLARĂ NR. 5099 / 09.09.2009

NUMĂR ORE/SĂPTĂMÂNĂ: 1 oră

AN ȘCOLAR: 2023/2024

AVIZAT DIRECTOR,

AVIZAT RESPONSABIL
COMISIE CURRICULUM,

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ ANUALĂ/ MODULARĂ/ PE INTERVALE DE ÎNVĂȚARE

Nr. crt.	Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. ore	Săpt.	Observații/ Intervalul de învățare
1.	Evaluarea inițială Elemente introductive	1.1. Formularea, în scris și oral, a unor opinii referitoare la o temă de istorie	1. Test inițial 2. Prezentarea disciplinei și a elementelor specifice acesteia.	1	S1	I

¹*** *Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a XI-a în anul școlar 2023-2024*, Ministerul Educației și Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație, București, 2023, p. 15. (<https://www.edu.ro/>).

2.	Popoare și Spații istorice	1.1. Formularea, în scris și oral, a unor opinii referitoare la o temă de istorie	Europa și lumea în secolul al XX-lea	2	S2-3	I
		1.2. Elaborarea unei argumentări orale sau scrise.	1. Europa contemporană (unitate, diversitate, integrare)	2	S4-5	I
		1.4. Susținerea argumentată a unui punct de vedere într-o discuție/într-un referat pe teme de istorie	2. Cultura română – cultură europeană	1	S6	
		4.2. Folosirea mijloacelor și a tehnologiilor de informare și comunicare pentru investigarea unui eveniment sau a unui proces istoric.	3. România și Europa în secolul al XX-lea 4. Evaluare	1	S7	

2. Proiectarea unității de învățare este considerată o continuare a proiectării anuale/ modulare/ pe intervale de învățare. Aceasta cuprinde detalierea conținuturilor în corelație cu competențele specifice vizate, cu activități de învățare, resurse de timp, de loc, cu formele de organizare a clasei, cu materialele didactice și resursele educaționale deschise, cu metodele didactice și instrumentele sau modalitățile de evaluare utilizate.

„Unitatea de învățare este o structură didactică flexibilă cu următoarele caracteristici:

- este unitară din punct de vedere tematic;
- este realizată într-o perioadă de timp determinată;
- se finalizează prin evaluare”¹.

Când elaborăm proiectarea unității de învățare este important să răspundem la întrebări de tipul: Care este scopul? Ce voi face? Cum voi face? Cu ce voi face? Cât am realizat din ce mi-am propus?

Proiectul unei unități de învățare poate fi realizat potrivit formatului din tabelul prezentat mai jos.²

Conținuturi (detalieri)	Competențe specifice	Activități de învățare	Nr. ore	Resurse	Evaluare
Se menționează detalieri de conținut care explicitează anumite parcursuri.	Numărul criterial al competențelor specifice din programa școlară / CS	Activități vizate/ recomandate de programa școlară, sau altele adecvate pentru formarea competențelor specifice	Numărul de ore stabilite de profesor	Se precizează resurse de timp, de loc, material didactic, forme de organizare a clasei.	Se menționează metodele, instrumentele sau modalitățile de evaluare.

Avantajele proiectării pe baza unităților de învățare sunt:

- „oferă o imagine de ansamblu asupra întregii unități de învățare și a lecțiilor;
- existând această imagine de ansamblu, profesorul poate să diversifice resursele și activitățile de învățare, astfel încât să se evite monotonia și utilizarea frecventă a aceluiași tipuri de activități;
- se abordează într-o manieră deschisă, prin descoperire, exemple din viața cotidiană;
- sarcinile de lucru sunt alese astfel încât să răspundă necesităților de formare a competențelor specifice și a competențelor cheie;

¹ Ghid metodologic pentru aplicarea programelor școlare la disciplinele din Aria Curriculară Om și Societate, *Învățământ gimnazial*, Editura Centrului Național de Politici și Evaluare în Educație, București, 2023, p. 3 (se poate studia online la: Ghiduri metodologice – Gimnaziu).

² *Ibidem*, p.4.

• activitățile de învățare sunt ordonate progresiv, cu scop de înțelegere, și conduc la elaborarea unor strategii de rezolvare a situațiilor-problemă;

• activitățile pot fi organizate diferențiat pentru valorificarea diferitelor stiluri de învățare și a particularităților elevilor;

• corelează noile cunoștințe cu experiența anterioară a elevului în vederea unei abordări transdisciplinare”¹.

Eficiența proiectării depinde de corelarea permanentă a tuturor elementelor specifice: competențe specifice – conținuturi detaliate – activități de învățare-resurse-instrumente de evaluare.

Proiectarea pe unități de învățare nu este una rigidă, profesorul poate să se adapteze nevoilor educaționale ale elevilor, respectând singurul document de la care nu se poate abate – programa școlară.

Secvență dintr-un model orientativ al proiectării unei unități de învățare la gimnaziu²

CLASA a V-a

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: ORIENTUL ANTIC

PROGRAMA ȘCOLARĂ NR. 3393/28.02.2017

NUMĂR DE ORE ALOCATE : 10 – Numărul de ore are o valoare orientativă în prezenta proiectare

INTERVALE DE ÎNVĂȚARE: I, II

NUMĂR DE ORE/SĂPTĂMÂNĂ: 2 ore

AN ȘCOLAR: 2023/2024

Competențe specifice

1.2. Identificarea diferențelor temporale dintre evenimente și procese istorice

1.3. Localizarea în timp și în spațiu a faptelor și/sau a proceselor istorice

1.1. Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui eveniment/proces istoric

1.2. Relatarea unui eveniment/proces istoric, utilizând informații din surse istorice

4.1. Folosirea unor tehnici de învățare în rezolvarea sarcinilor de lucru

<i>Detalii de conținut</i>	<i>Com-petențe specifi-ce</i>	<i>Activități de învățare</i>	<i>Nr. ore</i>	<i>Săpt.</i>	<i>Resurse</i>	<i>Evaluare</i>
1. Mediul natural și viața cotidiană: locuința, hrana, familia, așezări (sat și oraș), economia, practici sociale 2. Studii de caz: Orașul stat Babilon Temple și piramide	1.2 1.3 1.3	– asocierea reperelor cronologice cu evenimente și procese istorice – exerciții pentru identificarea termenilor istorici în texte diferite – exerciții de redactare a unei compuneri pe o temă dată	1	S6	– manualul de istorie – ilustrații – dicționare Hărți istorice: – Mesopotamia – Egipt – China – Orientul Apropiat (Israel) – activitate frontală	Observarea sistematică Conversație cu suport vizual Recunoașterea poziționării pe hartă a unor spații istorice

¹ Alina Ciubotariu, „Avantajele proiectării demersului didactic pe unități de învățare”, în *Edict*, 8 aprilie 2021, <https://edict.ro/avantajele-proiectarii-demersului-didactic-pe-unitati-de-invatare>.

² *** *Ghid metodologic pentru aplicarea programelor școlare la disciplinele din Aria Curriculară Om și Societate, Învățământ gimnazial, Anexe-Exemple de proiectare a unității de învățare, PROIECTUL CRED, București, 2021, pp. 1-5.*

<p>3. Popoare și civilizații pe harta Orientului Antic</p>	<p>– exerciții de lectură a hărților Orientului Antic</p> <p>– identificarea informației istorice în surse scrise/ vizuale și organizarea acesteia pe criteriul spațiului istoric căruia îi aparține</p>			<p>– izvoare istorice scrise</p> <p>– imagini (resurse vizuale)</p> <p>– organizator grafic (tabel)</p>	<p>Rechizite</p> <p>Fișe de lucru cu informații istorice</p> <p>Activitate în echipe</p>
<p>4. Studii de caz: Chinezii Evreii</p>	<p>2.2 – realizarea unui „produs”</p> <p>4.1 – Ghid turistic Valea Nilului, care valorifică informația istorică dobândită</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>S6</p> <p>S7</p> <p>S7</p>	<p>– fișă de activitate individuală; activitate individuală</p>	<p>Fișa de autoevaluare a elevului</p>
<p>5. Inventarea scrierii – de la pictograme la alfabet</p>	<p>2.1 – elaborarea unor enunțuri simple utilizând termeni istorici</p>	<p>1</p> <p>1</p>	<p>S8</p> <p>S8</p>	<p>– axa cronologică</p> <p>– activitate individuală</p>	<p>Evaluarea fișei cu privire la utilizarea corectă a termenilor/ conceptelor de specialitate</p>
<p>6. Studii de caz: Epopoea lui Ghilgameș</p>	<p>1.3 (Marele Zid Chinezesc, drumul mătășii, hieroglife, cuneiforme, Steaua lui David, menora, Turnul Babel, Grădinile Suspendate, Poarta Zeiței Iștar, Piramida lui Keops, Valea Regilor)</p>	<p>1</p>	<p>S9</p>	<p>– surse de informare: fișe cu fragmente din Epopeea lui Ghilgameș;</p> <p>– activitate frontală</p>	<p>surse de informare: fișe cu fragmente din Epopeea lui Ghilgameș;</p> <p>– activitate frontală</p> <p>– activitate în echipe</p> <p>– activitate în echipe</p> <p>grila de evaluare a unui produs</p>
<p>Codul lui Hammurabi</p>	<p>2.2 – identificarea pe axa cronologică a reperelor de timp cu privire la apariția formelor de scriere (pictografică și alfabetică)</p>	<p>1</p>	<p>S9</p>	<p>– activitate frontală</p> <p>– activitate în echipe</p>	<p>– activitate frontală</p> <p>– activitate în echipe</p> <p>grila de evaluare a unui produs</p>
	<p>1.3 – descrierea unei surse istorice (Epopoea lui Ghilgameș) din perspectiva</p> <p>2.1 modului în care erau apreciate</p> <p>2.2 și valorizate relațiile dintre</p> <p>4.1 oameni în antichitate, în Mesopotamia (spațiu istoric precizat) în scopul consemnării unei „grile de valori și comportamente”</p> <p>– identificarea modului în care au fost reglementate relațiile sociale dintre oameni într-o sursă istorică (Codul lui Hammurabi – text juridic).</p>	<p>1</p> <p>1</p>	<p>S10</p>		<p>Evaluarea produselor realizate de elevi</p>
<p>7. Evaluare</p>	<p>Evaluarea unității de învățare</p> <p>– Evaluarea de „produs”</p> <p>– Ghid turistic Valea Nilului, conform grilei de evaluare de produs, pe care o realizează profesorul, precum și Fișa de autoevaluare a elevului.</p>				

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: EUROPA ȘI LUMEA ÎN SECOLUL al XX-lea

PROGRAMA ȘCOLARĂ NR. 5099/09.09.2009

NUMĂR DE ORE ALOCATE: 6 – Numărul de ore are o valoare orientativă în prezenta proiectare

INTERVALUL DE ÎNVĂȚARE: I

NUMĂR DE ORE/SĂPTĂMÂNĂ: 1 oră

AN ȘCOLAR: 2023/2024

Competențe specifice

1.1. Formularea, în scris și oral, unor opinii referitoare la o temă de istorie

1.2. Elaborarea unei argumentări orale sau scrise

1.4. Susținerea argumentată unui punct de vedere într-o discuție/ într-un referat pe teme de istorie

4.2. Folosirea mijloacelor și a tehnologiilor de informare și comunicare pentru investigarea unui eveniment sau a unui proces istoric

Detalii de conținut	Compe-tențe specifice	Activități de învățare	Nr. ore	Săpt.	Resurse	Evaluare
1. Europa contemporană: unitate, diversitate, integrare; – unitatea europeană – diversitatea europeană – integrarea europeană	1.1. 1.2.	– definirea, cu ajutorul unui dicționar politic, a termenilor istorici: unitate, diversitate, integrare – identificarea a trei elemente comune ale planurilor de unificare europeană elaborate în perioada interbelică din sursele istorice date	2	S2-3	Resurse materiale: <i>Istorie</i> , Manual pentru clasa a XI-a, Editura Corint, 2006 Fișe cu surse istorice	Aprecieri globale și individuale Eseu argumentativ Portofoliu digital
2. Cultura română – cultura europeană: – cele patru momente ale sincronizării culturale	1.4.	– formularea argumentată unui punct de vedere referitor la contribuția culturii românești la patrimoniul european și universal în cadrul unui referat cu tema „Personalități românești în Europa”	2	S4-5	Resurse procedurale: conversația, explicația, investigația brainstormingul, învățarea prin descoperire.	Jurnal de călătorie/ învățare Fișă de evaluare/autoevaluare
– specificul cultural românesc – impactul comunismului.	1.1. 4.2.	– redactarea unui eseu argumentativ privind importanța aderării României la Uniunea Europeană, utilizând surse istorice tipărite/ online – realizarea unei investigații privind reflectarea imaginii României din secolul al XX-lea în mass-media, prin stabilirea planului investigației (Metoda gândiți-lucrați în perechi-comunicați), consultarea presei tipărite/online și realizarea unui portofoliu digital	1	S6		
3. România și Europa în secolul al XX-lea			1	S7	Forme de organizare: frontal, individual, în perechi	Observarea sistematică a elevului în timpul activității
4. Evaluare						Verificarea portofoliului digital

¹ *** *Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a XI-a în anul școlar 2023-2024*, Ministerul Educației și Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație, București, 2023, p.23.

PROIECT DIDACTIC

Unitatea de învățământ:.....

Profesor:

Disciplina: Istoria românilor

Data:

Clasa: a VIII-a (2 ore/săpt.)

Tema: Unitatea de învățare – *Evul Mediu românesc*

Tipul lecției: recapitulare și evaluare

Timp: 50 de minute

Competențe generale:

1. Utilizarea în contexte diverse a coordonatelor și reprezentărilor de timp și spațiu
2. Utilizarea critică și reflexivă a limbajului de specialitate și a surselor istorice
3. Manifestarea comportamentului civic, prin valorificarea experienței istorice și a diversității socio-culturale

4. Folosirea autonomă și responsabilă a instrumentelor necesare învățării permanente

Competențe specifice:

- 1.1. Utilizarea coordonatelor de timp și spațiu în rezolvarea unor situații-problemă
- 1.2. Analizarea faptelor istorice utilizând coordonate spațio-temporale în contexte diferite
- 2.2. Argumentarea unei opinii referitoare la un fapt istoric prin utilizarea informațiilor provenite din diferite surse. Compararea informațiilor din surse istorice, referitoare la un aspect al civilizației românești în Evul Mediu, în vederea acceptării unor puncte de vedere diferite

3.1. Valorificarea experiențelor istorice oferite de acțiunea personalităților/grupurilor în contexte istorice variate.

Scopul lecției: Evaluarea competențelor elevilor în abordarea unor sarcini de lucru referitoare la temele din unitatea de învățare – *Evul Mediu românesc*

Condiții prealabile: elevii dețin deja cunoștințe despre temele: *Formațiuni politice românești și statele vecine. Transilvania de la voievodat la principat și Întemeierea statelor medievale Țara Românească, Moldova, Dobrogea*, din unitatea de învățare *Evul Mediu românesc*

Competențe:

● **cognitive:**

– C1 – să utilizeze noțiunile istorice dobândite în cadrul lecțiilor de mai sus (*cnezat, voievodat, comitat, scaun, district, descălecat, marcă de apărare, despot, Mitropolie, dregător, Domnie, Sfatul domnesc, Adunarea Țării, oastea cea mică*) în contexte de comunicare diferite;

– C2 – să localizeze pe hartă cel puțin 5 formațiuni prestatale din spațiul românesc din secolele IX-XIII, precum și statele medievale românești din secolul al XIV-lea;

– C3 – să descrie, pe baza surselor istorice și a organizatorului grafic, planurile întemeierii Voievodatului Transilvaniei;

– C4 – să stabilească o relație între o personalitate (Basarab I; Dragoș; Bogdan I; Dobrotici) și un fapt istoric;

– C5 – să compare întemeierea Țării Românești cu cea a Moldovei folosindu-se de schema dată;

– C6 – să formuleze un scurt text (eseu structurat) în care să prezinte relațiile Domniei cu celelalte instituții medievale din Țările Române.

● **atitudinale:**

– C7 – realizarea de prezentări care să valorifice experiențele istorice oferite de acțiunea personalităților/ grupurilor în contexte variate;

– C8 – să demonstreze originalitate și creativitate în abordarea evenimentelor istorice (în scris și oral).

● **metodologice:**

– C9 – să colaboreze eficient și să-și asume responsabilități pe parcursul derulării activităților.

Strategia didactică:

– **locul de desfășurare:** cabinetul de istorie

– **mijloace didactice:** auxiliar didactic, videoproiector, fișe de lucru, harta istorică

– **metode:** conversația, comparația, analiza surselor istorice, organizatorul grafic, exerciții de recunoaștere a personalităților, exerciții de asociere, lucrul cu harta, termeni cheie, eseu structurat, fișa de autoevaluare

– **forma de organizare a activității:** frontală, pe grupe (4 grupe), pe perechi și individuală

Evaluarea:

– modul de prelucrare și aplicare a informațiilor istorice dobândite anterior

– utilizarea corectă și gradul de valorificare a informațiilor obținute prin diferite surse

Bibliografie:

– Manea, Mihai, Palade, Eugen, Sasu, Nicoleta, *Predarea istoriei și educația pentru cetățenie democratică în România: demersuri didactice inovative*, Editura C2 Design, Educația 2000+, București, 2006

– Stan, Stoica, *Dicționar de istorie a României*, Editura Meronia, București, 2007.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

MOMENTUL LECȚIEI	CONȚINUTUL DIDACTIC	COMPETENȚE	STRATEGIA DIDACTICĂ			EVALUARE
			METODE / PROCEDEE	MIJLOACE DIDACTICE	FORMA DE ORGANIZARE	
Organizarea clasei	– Se asigură condițiile optime pentru desfășurarea lecției. Elevii își pregătesc caietele, iar profesorul materialele didactice. Se realizează salutul.		– conversația		– frontal	– observare sistematică
Captarea și orientarea atenției	– Se propune elevilor realizarea unui puzzle, care reprezintă harta statelor medievale românești din Evul Mediu. – Elevii rezolvă sarcina propusă, la tablă.		– conversația, observa-re	– puzzle	– frontal	– observare sistematică
Anunțarea temei și a competențelor urmărite	– Menționarea temelor ce vor fi evaluate: <i>Formațiuni politice românești și statele vecine. Transilvania de la voievodat la principat și Întemeierea statelor medievale Țara Românească, Moldova, Dobrogea.</i> – Menționarea competențelor vizate.	C1	– expunerea – conversația	– video-proiector	– frontal	– receptivitatea elevilor față de temele ce vor fi evaluate